

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jitky Denemarkové a soudců Mgr. Patricie Adamičkové a Mgr. Pavla Freiberta ve věci

žalobce: **R. D.**, narozený dne xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx
zastoupený advokátem JUDr. Jaroslavem Veskou
sídlem Brněnská 300/31, 500 06 Hradec Králové

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2 – Nové Město
jednající prostřednictvím Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 854.669 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 9. září 2020, č. j. 26 C 200/2018-123,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve výroku I. o věci samé **mění** tak, že **se** žalobci **přiznává** zadostiučinění pouze v tom rozsahu, že **se konstatuje**, že trestní stíhání žalobce zahájené usnesením Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje, územní odbor Cheb, ze dne 23. 3. 2015, č. j. KRPK-24574-29/TČ-2015-190272, které skončilo pravomocným zprošťujícím rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 10. 2017, č. j. 6 To 339/2017-639, bylo **nezákonným** trestním stíháním; jinak **se** rozsudek soudu prvního stupně v tomto výroku, pokud jím byl zamítnut nárok na

zaplacení peněžitého zadostiučinění v částce 854.669 Kč spolu s úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,75 % ročně od 27. 9. 2018, **potvrzuje**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl nárok žalobce, aby mu žalovaná zaplatila částku 854.669 Kč s příslušenstvím (výrok I.) a uložil žalobci povinnost k náhradě nákladů řízení žalované ve výši 2.400 Kč (výrok II.).
2. Rozhodl tak o žalobě, již se žalobce domáhal vůči žalované náhrady nemajetkové újmy vzniklé mu v důsledku nezákonného trestního stíhání započatého usnesením Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje, územní odbor Cheb, ze dne 23. 3. 2015, č. j. KRPK-24574-29/TČ-2015-190272, pro zvlášť závažný zločin loupeže podle ustanovení § 173 odst. 1 tr. zák., přečin vydírání podle ustanovení § 175 odst. 1 tr. zák. a pokračující zločin vydírání podle ustanovení § 175 odst. 1, 2 písm. e) tr. zák. V průběhu trestního stíhání byl žalobce vzat do vazby, která trvala 823 dní. Trestní stíhání skončilo pravomocným zprošťujícím rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 10. 2017, č. j. 6 To 339/2017-639. Žalobce v této souvislosti žádal peněžité zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 823.000 Kč za vykonanou vazbu (po 1.000 Kč za každý den) a ve výši 31.669 Kč za nezákonné trestní stíhání.
3. Žalovaná se podané žalobě bránila s tím, že nárok nebyl řádně předběžně uplatněn, nadto vnesla námitku promlčení. Připomněla rovněž, že proti žalobci bylo vedeno souběžně další trestní stíhání, v němž byl žalobce pravomocně odsouzen, a nyní je ve výkonu trestu odnětí svobody. Pokud by žalobce nebyl vzat do vazby v rámci posuzovaného trestního stíhání, zcela jistě by se tak bylo stalo v souvislosti s dalším souběžným trestním řízením. Z posuzovaného trestního stíhání žalobci nemohla vzniknout relevantní újma i proto, že sám není bezúhonný.
4. Soud prvního stupně po provedeném dokazování dospěl k závěru, že vůči žalobci bylo vedeno posuzované trestní stíhání, jak je ve stručnosti popsáno výše pod bodem 2. Toto trestní stíhání trvalo od 23. 3. 2015 do 23. 10. 2017, žalobce byl stíhán pro zvlášť závažný zločin loupeže podle ustanovení § 173 odst. 1 tr. zák., přečin vydírání podle ustanovení § 175 odst. 1 tr. zák. a pokračující zločin vydírání podle ustanovení § 175 odst. 1, 2 písm. e) tr. zák. Dne 26. 3. 2015 byl žalobce vzat do vazby. Po podání obžaloby dne 25. 6. 2015 byl žalobce nejprve Okresním soudem v Chebu dne 19. 10. 2016 nepravomocně odsouzen, toto rozhodnutí však bylo zrušeno odvolacím soudem ze dne 16. 1. 2017. Následně byl vydán další rozsudek okresního soudu ze dne 13. 6. 2017, v návaznosti na něj byl žalobce propuštěn z vazby ke dni 22. 6. 2017; k témuž dni však byl vzat do vazby v souběžně vedené věci Krajského soudu v Plzni, sp. zn. 4 T 3/2016. Pravomocným rozsudkem odvolacího trestního soudu ze dne 23. 10. 2017 byl žalobce zproštěn obžaloby v plném rozsahu. V souběžně vedené věci Krajského soudu v Plzni, sp. zn. 4 T 6/2015, byl žalobce stíhán pro zvlášť závažný zločin loupeže podle ustanovení § 173 odst. 1 tr. zák., toto trestní stíhání bylo zahájeno dne 18. 7. 2014, obžaloba byla podána dne 24. 2. 2016, ke dni 30. 11. 2017 byl vydán odsuzující rozsudek krajského soudu a ke dni 1. 3. 2018 pravomocně rozhodl odvolací Vrchní soud v Praze; žalobce byl shledán vinným a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 9 let. Dále soud prvního stupně konstatoval, že žalobce podal u Okresního soudu v Chebu dne 16. 2. 2018 žádost o odškodnění „za rozsudek ze dne 13. 6. 2017“, teprve v rámci probíhajícího řízení pak ke dni 27. 6. 2019 žalobce uplatnil (také) nárok na zadostiučinění za vykonanou vazbu.
5. Po právní stránce soud prvního stupně konstatoval, že se zabýval především uplatněnou námitkou promlčení. S odkazem na ustanovení § 32 odst. 1, 3 zákona č. 82/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZodpŠk“) konstatoval, že zákonná 6měsíční promlčecí doba marně uplynula ve vztahu k nároku na zadostiučinění za vykonanou vazbu, neboť ten nebyl uplatněn v žádosti o odškodnění doručené žalované prostřednictvím Okresního soudu v Chebu dne 8. 3. 2018; žaloba

v této věci pak byla podána až dne 26. 9. 2018. Naproti tomu za včasné uplatněný (výše citovanou žádostí) považoval soud prvního stupně nárok žalobce na zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání. Ve vztahu k němu však konstatoval, že posuzované trestní stíhání nemohlo žalobci způsobit relevantní nemajetkovou újmu, neboť po celou dobu probíhalo souběžně s jiným, podstatně závažnějším trestním stíháním, v němž byl žalobce pravomocně odsouzen k 9letému trestu odnětí svobody. Připomněl rovněž, že žalobce od roku 2006 páchá trestnou činnost, za kterou byl již dvakrát odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, že žádného z těchto trestů se však nepoučil a v páchání trestné činnosti pokračuje; poskytnutí peněžitého zadostiučinění by proto nebylo spravedlivým.

6. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud prvního stupně s odkazem na ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že ji přiznal žalovanému státu, a to ve výši odpovídající paušální náhradě nákladů nezastoupeného účastníka podle ustanovení § 151 odst. 3 o. s. ř. a vyhlášky č. 254/2015 Sb. v souvislosti s celkem 8 zjištěnými úkony.
7. Proti tomuto rozsudku podal včasné odvolání žalobce, který nesouhlasil jak se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně, tak i s jeho právními závěry. Zdůraznil, že zahájením a vedením trestního řízení, které neskončilo pravomocným odsouzením žalobce, jakož i vazbou vykonanou v tomto řízení, byla žalobci způsobena nemajetková újma, neboť byl neoprávněně omezen na svých ústavně zaručených právech. Nárok na zadostiučinění za tuto újmu byl řádně uplatněn podáním doručeným dne 16. 2. 2018 Okresnímu soudu v Chebu, přičemž není pravdou, že by tímto způsobem byl uplatněn toliko nárok na zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání a nikoli též za nezákonnou vazbu. Skutečnost, že žalobce byl stíhán vazebně, vyplývá z obou tam zmiňovaných rozsudků, žalobce pak po potvrzení přijetí žádosti předpokládal, že tato splňuje veškeré vyžadované náležitosti. Pokud by měla žalovaná jakoukoli pochybnost ohledně uplatňovaných nároků, měla žalobce vyzvat k doplnění či konkretizaci, nic takového však neučinila. Žalobce sám přitom nemá právní vzdělání, při podání žádosti nebyl zastoupen. I přesto je však z jeho žádosti zřejmé, že se domáhal „všech nároků vyplývajících z trestního řízení vedeného pod sp. zn. 3 T 74/2015“. Podání žádosti je neformální proces a takto je třeba posuzovat i žalobcovu žádost. Pokud žalobce tento svůj nárok uplatnil v průběhu nynějšího řízení znovu, učinil tak pouze s ohledem na výzvu soudu, přestože je přesvědčen, že veškeré nároky byly řádně uplatněny již dříve. Nadto má žalobce námitku promlčení uplatněnou ze strany žalovaného státu za rozpornou s dobrými mravy, odkázal v té souvislosti na nález Ústavního soudu ze dne 14. 11. 2017, sp. zn. I. ÚS 3391/15. Zdůraznil, že ve vazbě strávil více než dva roky, došlo tak k zásahu do jednoho z nejzákladnějších práv; ze strany žalobce se při uplatnění práva nejednalo o nečinnost či pasivitu. Za těchto okolností je pak přihlédnutí k námitce promlčení pro žalobce nepřiměřeně tvrdým postihem. Nelze ani předjímat, že pokud by byl žalobce propuštěn z vazby vykonávané v tomto řízení, byl by jistě ihned vzat do vazby v rámci jiného souběžně probíhajícího trestního stíhání. Nadto, pokud by byl žalobce vzat do vazby (pouze) pro toto další souběžné trestní řízení, byla by mu vykonaná vazba započtena do uloženého trestu odnětí svobody, což však v této situaci možné není. Přesto je mu odepřen i nárok na odškodnění za takto vykonanou vazbu, což ve svém důsledku vede k dvojnásobnému poškození žalobce. Žalobce rovněž nesouhlasil s názorem soudu prvního stupně co do významu souběžně vedeného jiného trestního stíhání. Zdůraznil, že na žalobce je nutno až do pravomocného odsouzení hledět jako na nevinného, což platí pro obě souběžně probíhající stíhání. Nelze pak uzavřít, že by posuzované trestní stíhání nemohlo výrazně zasáhnout do žalobcova života, a nelze ani konstatovat jeho nižší význam. Není možné přihlížet ani k tomu, že žalobce nebyl bezúhonný, neboť to není podmínkou pro přiznání zadostiučinění; žalobce všechny uložené tresty řádně vykonal. Žalobce navrhl změnu napadeného rozhodnutí tak, že žalobě bude v celém rozsahu vyhověno a žalobci bude přiznána náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů.
8. Žalovaná ve svém vyjádření k odvolání souhlasila se závěry soudu prvního stupně. K otázce rozporu uplatněné námitky promlčení s dobrými mravy žalovaná připomněla, že na její straně nelze

shledat žádné jednání, kterým by mohla zabránit žalobci ve včasné uplatnění nároku, případně mu takové uplatnění alespoň ztížit. V souvislosti se souběžně probíhajícím jiným trestním stíháním žalobce pak žalovaná uvedla, že uplatněný nárok nelze posuzovat izolovaně, a proto je třeba i tuto okolnost zohlednit. Újma žalobce je pak právě touto skutečností výrazně relativizována a nelze ji připodobnit k újmě, kterou by za obdobných okolností pocítovala osoba bezúhonná. Dopad obou souběžných trestních stíhání do osobní sféry žalobce lze stěží oddělovat. Nadto bylo zjištěno, že nejpozději od prosince 2015 se orgány činné v souběžně probíhající trestní věci pravidelně informovaly o stavu posuzovaného trestního stíhání se zaměřením na možnost propuštění žalobce z vazby, přičemž následně po jeho propuštění jej obratem vzaly do vazby pro toto druhé trestní stíhání – lze tedy považovat za nanejvýš pravděpodobné, že nebýt vazby žalobce v rámci posuzovaného trestního stíhání, byl by vzat do vazby nejpozději v roce 2015 pro účely druhého souběžného trestního řízení. Přiznání jakéhokoli, zejména však peněžitého zadostiučinění by za daných okolností nemohlo být posuzováno jako spravedlivé. Žalovaná proto navrhla potvrzení napadeného rozsudku soudu prvního stupně jako věcně správného.

9. Odvolací soud přezkoumal ve smyslu ustanovení § 212 a § 212a o. s. ř. napadený rozsudek i řízení, které předcházelo jeho vydání, a dospěl k závěru, že odvolání žalobce proti zamítavému meritornímu výroku I. je zčásti opodstatněné.
10. Ke skutkové stránce věci nejprve odvolací soud uvádí, že soud prvního stupně provedl dokazování v potřebném rozsahu, přičemž na základě provedených důkazů dospěl i ke správným skutkovým závěrům. Pokud jde o námitky žalobce ve vztahu k uplatnění nároku dopisem doručeným žalované dne 8. 3. 2018 (prostřednictvím Okresního soudu v Chebu), postupoval odvolací soud podle ustanovení § 213 odst. 2 o. s. ř. a předmětný důkaz při nařízeném jednání zopakoval, dospěl však k závěru, že z něj nelze učinit jiná zjištění (z nich plynoucí závěry, srov. podrobněji dále pod bodem 13), než k jakým dospěl správně již soud prvního stupně. V tomto ohledu tedy není soudu prvního stupně čeho vytknout.
11. Pokud pak jde o právní hodnocení věci, je třeba rozlišit (a to i s ohledem na důvody, pro které byla žaloba zamítnuta) mezi oběma uplatněnými nároky, tj. nárokem na zadostiučinění za vazbu vykonanou v posuzovaném trestním stíhání a nárokem na zadostiučinění za samo toto trestní stíhání, které skončilo pravomocným zprošťujícím rozsudkem.
12. V souvislosti s prvním z uplatněných nároků (na zadostiučinění za vykonanou vazbu) nelze než konstatovat, že soud prvního stupně dospěl ke správnému závěru o tom, že nárok je promlčen, resp. že žalovanou uplatněná námitka promlčení je důvodná. Soud prvního stupně správně vyšel z ustanovení § 32 odst. 3 ZOdpŠk, podle kterého se nárok na náhradu nemajetkové újmy podle tohoto zákona promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do deseti let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. V této lhůtě je nutno nárok uplatnit, a to buď u ústředního orgánu státní správy (ministerstva) podle ustanovení § 14 ZOdpŠk (v takovém případě se běh promlčecí doby staví po dobu, v níž příslušný úřad žádost vyřizuje, nejdéle však 6 měsíců, srov. § 35 odst. 1 ZOdpŠk), nebo přímo u soudu. To se však v daném případě nestalo.
13. Pokud totiž žalobce svůj nárok v rámci výše uvedené 6měsíční lhůty (počítané zde od právní moci zprošťujícího rozsudku, neboť toto je poslední relevantní okolnost podstatná pro vznik nároku podle ustanovení § 9 odst. 1 ZOdpŠk) uplatnil podáním doručeným nejprve Okresnímu soudu v Chebu a následně dne 8. 3. 2018 příslušnému ministerstvu, nelze v jeho žádosti identifikovat jiný nárok, než ten, který plyne ze samotného trestního stíhání, v němž byl žalobce nejprve (nepravomocně) odsouzen a následně obžaloby zproštěn. Pokud nyní žalobce tvrdí, že tím sledoval uplatnit „veškeré“ nároky s tímto trestním stíháním související, a to včetně nároku na zadostiučinění za nezákonnou vazbu, nelze tomuto výkladu přisvědčit. Jakkoli je předběžné uplatnění nároku neformálním postupem, jde i zde o právní jednání, které má také své hmotněprávní dopady. Jako takové podléhá výkladu v souladu s ustanovením § 556 odst. 1 o. z.,

příčemž výkladem nelze dle ustálené judikatury dovolacího soudu právní jednání doplňovat o další aspekty, které v něm vyjádřeny nejsou (výjimkou by byla pouze situace, kdy by bylo prokázáno, že druhé straně byl takový – výslovně nevyjádřený – úmysl jednajícího znám). Má-li tedy předběžné uplatnění nároku mít význam pro stavení běhu promlčecí doby, nelze tento účinek vztahovat k jinému nároku, než jaký je z předmětného podání zřetelný. To však nelze říci o nároku žalobce na zadostiučinění za nezákonnou vazbu, který není možné z jeho žádosti dovozovat ani náznakem. Nelze přitom souhlasit se žalobcem v tom směru, že se jej snad měla žalovaná dotazovat, zda náhodou nehodlá uplatňovat ještě nějaký jiný (!) nárok, který v jeho žádosti uplatněn nebyl (mohl by však s věcí souviset). V tomto smyslu jeho žádost nebyla ani neurčitá ani jinak nekompletní a žádného doplnění či vysvětlení si nežádala. Závěr soudu prvního stupně, že nárok žalobce na zadostiučinění za nezákonnou vazbu je promlčen, je tedy správný.

14. K další odvolatelově námitce, týkající se rozporu s dobrými mravy, je nutno předeslat, že námitku promlčení obecně jako rozpornou s dobrými mravy shledat nelze. Pouze ve výjimečných případech lze takový rozpor shledat tehdy, pokud kdy by bylo uplatnění námitky promlčení výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil (srov. kupř. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. srpna 2002, sp. zn. 25 Cdo 1839/2000 a další navazující judikatura dovolacího soudu). V této věci především je třeba uvést, že žalobci nic nebránilo, aby své právo včas uplatnil, ostatně v určitém rozsahu tak skutečně učinil. Pokud žalobce argumentuje tím, že nebyl zastoupen, nelze přehlédnout, že ani ve vyhledání právní pomoci mu nic nebránilo, ostatně zastoupen advokátem je jak nyní v tomto řízení, tak i dříve v posuzovaném řízení trestním (o uplatnění případného nároku se tedy mohl poradit již se svým tehdejším obhájcem). Včasné neuplatnění tohoto dílčího nároku nelze tedy klást jakýmkoli způsobem k tíži žalovanému státu a nelze ani konstatovat, že by z jeho strany šlo o zneužití práva. Za těchto okolností pak nelze rozpor uplatněné námitky s dobrými mravy shledat, a je proto třeba k ní naopak přihlídnout, jak to správně učinil i soud prvního stupně.
15. Pouze ve stručnosti a zcela na okraj k tomuto dílčímu nároku považuje odvolací soud za vhodné k námitce žalobce doplnit, že současná právní úprava sice explicitně neumožňuje započtení vazby vykonané v rámci jednoho trestního stíhání do trestu uloženého v jiném trestním řízení (§ 92 odst. 1 tr. zák. *a contrario*), přesto však se nejedná ani tento postup jako zcela vyloučený, a to i s ohledem na právní praxi zavedenou v sousedních zemích. Kupříkladu německý Spolkový ústavní soud na podkladě v zásadě shodné právní úpravy judikoval (srov. rozhodnutí 2 BvR 1447/99, či 2 BvQ 15/01), že započtení vazby, byť byla vykonána v jiném trestním řízení, je zásadně namístě, neboť v opačném případě dochází k porušení základního práva na osobní svobodu. Lze tedy žalobci doporučit, aby právě o takové započtení usiloval i zde.
16. Pokud pak jde o nárok žalobce na zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání, je třeba v této souvislosti argumentaci soudu prvního stupně do určité míry korigovat. Je třeba především konstatovat, že základ nároku tu dán je, neboť žalobce byl v závěru posuzovaného trestního stíhání, které proti němu bylo vedeno, pravomocně zproštěn obžaloby. Na usnesení o zahájení trestního stíhání je proto třeba hledět jako na nezákonné rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 8 ZOdpsk. Bylo pak namístě zabývat se otázkou vzniku nemajetkové újmy na straně žalobce. Odvolací soud se v tomto směru neshoduje se soudem prvního stupně, který dospěl k závěru o tom, že relevantní újma na straně žalobce (vůbec) nevznikla. Naopak, je třeba konstatovat, že trestní stíhání, zejména takové, které se ukáže nedůvodným, je zjevně způsobilé přivodit relevantní újmu každé osobě, proti níž je vedeno, tedy rovněž žalobci; je proto namístě takovou újmu alespoň v minimální intenzitě předpokládat (srov. kupř. nález Ústavního soudu ze dne 11. 10. 2006, sp. zn. IV. ÚS 428/05 a další navazující rozhodnutí). V daném případě pak je nutno zohlednit i to, že žalobce byl v posuzovaném trestním řízení stíhán vazebně a byl i nepravomocně odsouzen. Lze

tedy uzavřít, že za takových okolností by pocit'ovala újmu každá osoba v postavení žalobce. Základ odpovědnosti státu za takto vzniklou nemajetkovou újmu žalobce je tedy dán.

17. Otázka přiměřeného zadostiučnění je pak odvislá především od intenzity zjištěné újmy. V daném případě přitom nelze přehlédnout celou řadu okolností, které žalobcem utrpěnou újmu významným způsobem marginalizují. Nelze souhlasit se žalobcem v tom smyslu, že by bylo bez významu, je-li bezúhonný či nikoli. Právě naopak, bezúhonná, resp. dosud netrestaná osoba bude nepochybně obdobnou újmu vnímat intenzivněji než opakovaně trestaný pachatel. Nadto nelze přehlédnout, že v daném případě nešlo u žalobce pouze o předchozí odsouzení a již dříve vykonané tresty, nýbrž také o souběžně probíhající (dříve započaté a později skončené) trestní stíhání, v němž byl nadto žalobce shledán vinným a odsouzen k mnohaletému trestu odnětí svobody za trestný čin obdobného charakteru, pro jaký byl stíhán i v posuzovaném trestním řízení. Daleko spíše než o situaci samostatného trestního stíhání, které skončilo pravomocným zprošťujícím rozsudkem, tu tedy jde o situaci srovnatelnou s trestním řízením, v jehož rámci je obžalovaný stíhán pro několik trestných činů (skutků), odsouzen je však toliko za některé z nich, zatímco ve zbývajícím rozsahu je obžaloby zproštěn. Újma plynoucí z toho, že tatáž osoba byla stíhána nejen pro trestný čin, který skutečně spáchala, nýbrž i pro další činy, ohledně nichž byla obžaloby zproštěna, je pak nepochybně podstatně méně závažná (nikoli však neexistující). To je i případ žalobce. Nadto v souvislosti s tím, že žalobce byl stíhán vazebně, je namístě zohlednit i tu skutečnost, že obratem poté, co byl žalobce z vazby v posuzovaném trestním řízení propuštěn, byl vzat do vazby ve druhém souběžně probíhajícím trestním stíhání, což skutečně svědčí pro závěr, že i v rámci druhého souběžně probíhajícího trestního řízení byly u žalobce shledávány důvody vazby. Všechny tyto okolnosti ve svém souhrnu pak újmu žalobce výrazně snižují.
18. Jakkoli tedy je namístě konstatovat naplnění předpokladů pro vznik odpovědnosti státu za takto vzniklou újmu na straně žalobce (nezákonné rozhodnutí i újmu vzniklou jeho následkem), a tedy je namístě i poskytnutí odpovídající satisfakce podle ustanovení § 31a odst. 1 ZOdpŠk, nelze než uzavřít, že za daných okolností se již pouhé konstatování porušení práva jeví jako dostačující kompenzace (srov. odst. 2 cit. ust.); poskytnutí peněžitého zadostiučnění proto není namístě.
19. Pokud tedy soud prvního stupně nárok žalobce na peněžité zadostiučnění jako nedůvodný zamítl, postupoval v zásadě správně. Přehlédl však, že v daném případě jde o situaci, kdy způsob vypořádání vztahu mezi účastníky vyplývá z právního předpisu (§ 153 odst. 2 o. s. ř.), kterým je právě výše citované ustanovení § 31a odst. 2 ZOdpŠk. I v případě požadavku na peněžité zadostiučnění je proto třeba vždy zvažovat možnost nepeněžité satisfakce v podobě konstatování porušení práva, a tuto satisfakci přiznat v situaci, kdy sice není výslovně žádána, základ nároku je však dán a současně nárok na peněžité zadostiučnění není odůvodněn. Tak je tomu i v tomto případě; i zde je proto namístě při současném zamítnutí nároku na finanční satisfakci přiznat žalobci alespoň nepeněžité zadostiučnění v podobě konstatování porušení práva.
20. Lze tedy shrnout, že závěr soudu prvního stupně o promlčení nároku na zadostiučnění za nezákonnou vazbu byl ze strany odvolacího soudu shledán správným, stejně jako i jeho závěr o tom, že žalobci nepřísluší finanční satisfakce za (včas) uplatněný nárok plynoucí z nezákonného trestního stíhání; v této souvislosti však bylo namístě žalobci přiznat alespoň nepeněžité zadostiučnění v podobě konstatování porušení práva.
21. Odvolací soud proto napadený rozsudek v zamítavém výroku I. o věci samé změnil (§ 220 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.) jen tak, že žalobci přiznal zadostiučnění v podobě konstatování, že jeho posuzované trestní stíhání bylo nezákonné, jinak jej co do zamítnutí uplatněného nároku na peněžité zadostiučnění jako věcně správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.).
22. S ohledem na změnu napadeného rozsudku odvolací soud znovu rozhodl též o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 2 o. s. ř.). Vyšel přitom z ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. a s ohledem na částečný úspěch obou účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů žádnému z nich. Lze totiž konstatovat, že v řízení byly žalobcem

uplatněny 2 nároky, z nichž ve vztahu k jednomu byl žalobce v základu úspěšný (otázka formy i výše zadostiučinění závisela na posouzení soudu), ve vztahu ke druhému nikoli. V obou případech jde přitom o nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu, tj. jde o nároky se stejnou tarifní hodnotou (§ 9 odst. 4 písm. a/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů); lze tedy uzavřít, že procesní úspěch obou účastníků v tomto řízení je v zásadě srovnatelný.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání zkoumá dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 3. února 2021

JUDr. Jitka Denemarková v. r.
předsedkyně senátu